

SKIPPYWERKING

Sint-Jan Berchmanscollege – Westmalle

Doelstelling

De meer-en hoogbegaafdenwerking op onze school wordt skippywerking genoemd. De bedoeling is tegemoet te komen aan de leernoden en aan te sluiten bij het niveau van de leerlingen die meer- of hoogbegaafd zijn. We werken op twee niveaus : binnen de klas en buiten de klas (= skippyklas).

Meer- en hoogbegaafdenwerking binnen de klas

Binnen de methodes voor wiskunde, taal en Frans is er differentiatie voorzien. De leerkrachten schrappen in de basisleerstof en verplichten om uitbreidingsoefeningen in de werkboeken van de methodes te maken. Voor het eerste, tweede en derde leerjaar worden de te maken oefeningen met fluostift aangeduid; de zogenaamde 'fluokinderen'. In het vierde, vijfde en zesde leerjaar wordt er 'compact' gewerkt. Hierbij krijgen de leerlingen een overzicht van de te maken oefeningen, voorzien van de nodige tips en aanwijzingen. Ze werken hieraan zelfstandig en worden ten gepaste tijde gecontroleerd door de klasleerkracht.

In de klas is er voor de meer-en hoogbegaafde leerlingen verrijkingsmateriaal aanwezig.

Een overzicht per leerjaar :

1ste leerjaar : Reken je meer + kangoeroe

2de leerjaar t.e.m. 6de leerjaar : 'Doordenkers' voor wiskunde, taal en W.O.

De skippyjuf motiveert de leerlingen, geeft tips en verbetert de boekjes. De leerlingen ontvangen mondelinge en/of schriftelijke feedback op hun werk.

Meer- of hoogbegaafdenwerking buiten de klas : skippyklas

Wat is de skippyklas?

Een skippy-of kangoeroeklas is bedoeld voor meer- en hoogbegaafde leerlingen, om ze kansen te bieden zich te ontplooiën aansluitend bij hun niveau en noden.

Doelstellingen van de skippyklas

De bedoeling is dat meer-en hoogbegaafden voldoende uitdaging krijgen om hun werkhouding (verder) te ontwikkelen, hun studievaardigheden te stimuleren en sociaal-emotionele vaardigheden te (h)erkennen. De skippyklas wil een evenwicht bieden tussen enerzijds een uitlaatklep voor de zijnskenmerken en anderzijds het werken aan werkhouding en studievaardigheden.

1. Ontwikkelen van de werkhouding

Gezien het feit dat reguliere leerstof voor meer-of hoogbegaafden vaak als te gemakkelijk of niet interessant wordt ervaren, dreigen deze leerlingen voorbij te gaan aan de attitudes die erop gericht zijn werkstrategieën en een werkhouding te ontwikkelen. Zoals 'het goed lezen van de opdracht', 'het zoeken naar een geschikte strategie', 'het ordelijk en planmatig werken', Daarom worden in de skippyklas moeilijkere opdrachten aangeboden zodat ook deze leerlingen verplicht worden deze onmisbare strategieën onder de knie te krijgen.

2. Stimuleren van studievaardigheden

Omdat meer-en hoogbegaafden leerlingen over een sterk ontwikkeld geheugen beschikken en de leerstof vaak herhaald en meermaals inge oefend wordt, hoeven ze weinig of geen inspanning te leveren om de leerstof te beheersen. Zij krijgen in de skippyklas moeilijkere materie aangeboden om studievaardigheden te leren.

Zo proberen we in de skippyklas de leerlingen proefondervindelijk te laten ervaren dat vaardigheden als : het gebruik van kernwoorden, schematiseren, samenvatten, leren memoriseren, mind mappen, ... noodzakelijk zijn om tot echt leren te komen.

Zo zullen ze bv. de opdracht krijgen een tekst of een fragment van een documentaire zonder klassikale instructie en toelichting zelfstandig te verwerken. Na een toetsing kunnen zij dan geconfronteerd worden met het behaalde resultaat dat quasi voor alle leerlingen zal tegenvallen. Daar zij zullen vaststellen dat hun gehanteerde technieken die vaak gebaseerd zijn op geheugen en vluchtig lezen, ontoereikend blijken.

We werken ook rond de executieve functies zoals o.a. doorzettingsvermogen, volgehouden aandacht, organisatie, timemanagement, flexibiliteit, metacognitie, We werken hiervoor met de 'autometafoor' van Ans Ramaut. Hierbij worden de 11 breinfuncties gelinkt aan een auto, zodat ze voor de leerlingen duidelijk worden.

3. (h)Erkennen van de sociaal-emotionele ontwikkeling

Hoogbegaafde leerlingen hebben een heel eigen sociaal-emotionele ontwikkeling waardoor ze zich vaak anders voelen dan leeftijdsgenoten. Zij hebben net als andere leerlingen behoefte aan ontwikkelingsgelijken maar stellen dikwijls vast deze 'vriendjes' niet te vinden bij leeftijdsgenoten, maar wel bij oudere kinderen en volwassenen. Het is eveneens kenmerkend dat zij zich meer zorgen maken, een sterk uitgesproken rechtvaardigheidsgevoel bezitten en bovendien stellen ze zich vaak existentiële vragen.

Daarom bieden wij in de skippyklas filosofiemomenten aan, hebben we aandacht voor de ontwikkeling van een realistisch zelfbeeld en waardering, leren we samenwerken, stimuleren en gebruiken we zoveel mogelijk sociale vaardigheden.

Praktische organisatie van de skippyklas

1. Wie komt in aanmerking voor de skippyklas?

Wanneer blijkt dat een leerling onvoldoende uitdaging heeft aan de binnenklasdifferentiatie zetten we de selectieprocedure in gang.

We houden bij het bepalen of een leerling in aanmerking komt voor de skippyklas rekening met het cognitief luik (zie bijlage) en het zijnsluik (zie bijlage). We spreken niet meer over het afnemen van testen als 'toelatingsvoorwaarde' voor de skippyklas. In plaats daarvan kijken we naar het volledige, individuele kind. We verzamelen informatie over het kind. De klasleerkracht is hierin een belangrijke bron. A.d.h.v. een korte vragenlijst, klaservaringen, observaties, toetsresultaten, ... bekijken we met de klassenraad de **noden** van het kind. Indien hieruit blijkt dat het kind de klasleerstof vlot verwerkt en beheerst, nood heeft aan uitdagingen, niet toont wat het kan, ... wordt het kind opgenomen in de skippywerking.

Hierbij kan geopteerd worden om de leerling eerst een maand in de 'Doordenkers' (= moeilijke wiskunde, taal en W.O. opdrachten) te laten werken in de klas. Afhankelijk van de resultaten hiervan wordt de leerling opgenomen in de skippyklas. Er kan ook beslist worden onmiddellijk bij de skippyklas aan te sluiten. Dit zal voornamelijk zo zijn bij bepaalde types meer/hoogbegaafden : de onderduikende, de uitdagend creatieve, de dubbel bijzondere of risico leerling (zie bijlage)

We starten met een proefperiode van 6 tot 8 weken. Als blijkt dat de leerling geen problemen ondervindt van het missen van klasleerstof en goed gedijt in de skippyklas, gaan we over tot een definitieve toetreding.

Indien niet aan voorgaande voorwaarden voldaan wordt, stopt de skippyklas voor de leerling. Enkel klasinterne differentiatie en werken in de Doordenkers kan blijven.

Het kan zijn dat een leerling in de loop van zijn/haar schoolcarrière voldoende uitdaging heeft aan de leerstof binnen de klas. De klassenraad kan dan beslissen om de skippyklas voor die leerling stop te zetten. De leerling en ouders worden hiervan met duidelijke argumenten op de hoogte gebracht.

LVS-testen van een half of volledig jaar hoger, kunnen afgenomen worden bij twijfel. Ze zijn echter niet bindend. Zoals het lange tijd geweest is. Testen zijn slechts momentopnames en geven de noden van de leerling niet weer.

2. Evaluatie skippylerlingen

- De skippylerlingen krijgen 2 keer per jaar een skippyrapport.
- Op het einde van het schooljaar wordt er a.d.h.v. het klasrapport, het werken aan de uitbreidingsoefeningen en het werken in de skippyklas in overleg met klasleerkracht, zorgleerkracht en zorgcoördinator, bepaald of de leerling het volgende schooljaar nog mag deelnemen. Dit zal vermeld staan op het skippyrapport.

3. Praktische organisatie

- De skippyklas voor het 1ste leerjaar start na de eerste klassenraad.
- De skippyklas voor het 2de en 3de leerjaar gaat wekelijks door voor 1 uur.
- De skippyklas voor het 4de, 5de en 6de leerjaar gaat wekelijks door voor 1,5 uur.

